ROZLOŽENIE EVAPOTRANSPIRÁCIE NA ÚZEMÍ SLOVENSKA ZA OBDOBIE 1961-1990

Ján Tomlain

ABSTRAKT

The study sets the basic statistical characteristics of potential and actual evapotranspiration on the territory of Slovakia. The monthly totals of evapotranspiration have been determined by means of the mathematical model developed at the Faculty of Mathematics and Physics of Comenius University in Bratislava. The average monthly values of the air temperature and humidity, cloudiness, number of days with snow cover and precipitation for a period 1961 to 1990 were used as basis material. Pertinent figures bring the outline of the spatial distribution of average annual totals of potential and actual evapotranspiration as well as annual totals for 25 % and 75 % of climatic security.

KEY WORDS

evapotranspiration, soil moisture, climatic security, turbulence, water vapour, diffusion, precipitation

KĽÚČOVÉ SLOVÁ

evapotranspirácia, vlhkosť pôdy, klimatické zabezpečenie, turbulencia, vodná para, difúzia, zrážky

ÚVOD

Výpar z povrchu pôdy a rastlín (evapotranspirácia), atmosferické zrážky a odtok sú určujúcimi zložkami rovnice vodnej bilancie ľubovoľného povodia. Preto informácie o priestorovom a časovom rozložení týchto charakteristík sú dôležitým vstupným údajom pre celý rad projektových akcií realizovaných hlavne v lesnom a vodnom hospodárstve, energetike, poľnohospodárstve a v tvorbe a ochrane životného prostredia. Naša odborná literatúra obsahuje pomerne veľký počet prác venovaných štúdiu zrážkových a odtokových pomerov na území Slovenska, čo súvisí s dobre vybudovanou sieťou zrážkomerných a vodomerných staníc. Merania evapotranspirácie sa na území SR robia len na veľmi malom počte hydrometeorologických staníc, čo neumožňuje získať údaje o priestorovom a časovom rozložení tejto základnej zložky rovnice vodnej bilancie pre väčšie územné celky. Nedostatok priamych meraní vedie k stanoveniu evapotranspirácie pomocou empirických a poloempirických vzťahov, určujúcich spojitosť evapotranspirácie s meteorologickými prvkami meranými na meteorologických staniciach.

Evapotranspirácia je zložitým procesom. Závisí od celého radu činiteľov, z ktorých najdôležitejšími sú: celková bilancia žiarenia, vlhkosť pôdy a turbulentný prenos vodnej pary od vyparujúceho sa povrchu do atmosféry. Celková bilancia žiarenia (rozdiel medzi globálnym žiarením pohlteným vyparujúcim povrchom a bilanciou dlhovlnného žiarenia) je určovaná výškou Slnka nad horizontom, dĺžkou dňa, zemepisnou šírkou, nadmorskou výškou, priepustnosťou atmosféry, stupňom pokrytia oblohy oblakmi, albedom povrchu, obsahom vodnej pary v atmosfére a teplotou vzduchu a povrchu pôdy. Rozloženie

Prof. RNDr. Ján Tomlain, DrSc.
Astrová 10, 821 01 Bratislava

vlhkosti pôdy v priebehu roka závisí predovšetkým od ročného chodu atmosferických zrážok. Turbulentný tok vodnej pary od povrchu do atmosféry je určovaný jej vertikálnym gradientom a štruktúrou poľa vetra nad vyparujúcim sa povrchom.

METODIKA PRÁCE

Energetické možnosti vyparujúceho povrchu udáva rovnica energetickej bilancie pre daný povrch

$$B = \lambda E + H + Q, \qquad /1/$$

a zásoby vody v pôde rovnica vodnej bilancie

$$P = E + O + (W_2 - W_1), \qquad /2/$$

kde B je celková bilancia žiarenia, E - evapotranpirácia, λ- merné skupenské teplo vyparovania (λ=2,5.10^3 kJ.kg^{-1}), H - turbulentný tok tepla medzi povrchom a atmosférou, Q - tok tepla v pôde, P - atmosferické zrážky, O - odtok a W_2 - W_1 - zmena vlhkosti pôdy (W_1 - vlhkosť pôdy na začiatku a W_2 na konci uvažovaného časového intervalu).

Z rovnice /1/ vyplýva, že horná hranica energetických možností evapotranspirácie je daná vzťahom

$$E = \frac{B-H-Q}{\lambda} \qquad /3/$$

Pre výpočet evapotranspirácie sme aplikovali matematický model rozpracovaný Katedrou meteorológie a klimatológie Matematicko-fyzikálnej fakulty UK v Bratislave, ktorý vychádza z metódy navrhnutej M.I. Budykom a L.I. Zubenokovou (Budyko, 1974). Model vychádza zo spoločného riešenia rovníc energetickej a vodnej bilancie povrchu, ako aj experimentálne zistenej závislosti rýchlosti evapotranspirácie od vlhkosti pôdy. Ak pôda je dostatočne vlhká a v zime pri snehovej pokrývke evapotranspirácia závisí len od vonkajších meteorologických činiteľov a rovná sa potenciálnej evapotranspirácii (maximálne možnej evapotranspirácii pri daných meteorologických podmienkach z dostatočne vlhkej povrchovej vrstvy pôdy - E_o). Pri vlhkosti pôdy menšej ako je jej kritická hodnota (W_o) evapotranspirácia sa zmenšuje úmerne s poklesom vlhkosti pôdy ($\overline{W}$)

$$E = E_0 \frac{\overline{W}}{W_0} \qquad /4/$$

Úpravou rovnice turbulentného prenosu vodnej pary v atmosfére bol pre stanovenie mesačných úhrnov potenciálnej evapotranspirácie použitý vzťah

$$E_0 = \rho D (q_s - q_2), \qquad /5/$$

kde ρ je hustota vzduchu, D - integrálny koeficient difúzie (v zime D = 0,30 cm.s^{-1} a v lete D = 0,6 - 0,7 cm.s^{-1}), q_s - merná vlhkosť vzduchu nasýteného vodnou parou pri teplote vyparujúceho sa povrchu a q_2 - merná vlhkosť vzduchu v meteorologickej búdke (2 m nad povrchom).

Výpočet ukázal, že zmenšenie hodnôt D o 0,1 cm.s^{-1} vedie k zmenšeniu úhrnov potenciálnej evapotranspirácie približne o 4 % a úhrny E_o vypočítané pre D = 0,4 cm.s^{-1} sú menšie v porovnaní s úhrnmi pre D = 0,63 cm.s^{-1} len o 6 až 10 %. Z tohto vyplýva, že sa nedopustíme podstatnejšej chyby, ak pre výpočet E_o zoberieme hodnoty D uvedené v predchádzajúcom odstavci.

V rovnici /5/ vystupuje veličina q_s , na určenie ktorej musíme poznať teplotu vyparujúceho povrchu (T_w). Ak údaje o teplote povrchu chýbajú, potom T_w môžeme vypočítať z rovnice energetickej bilancie uvažovaného povrchu

$$B = \lambda E + H + Q . \qquad /6/$$

Po dosadení za

$$B = B_o - 4 \varepsilon \sigma T_2^3 (T_w - T_2) \text{ a } H = \rho c_p D (T_w - T_2)$$

do rovnice /6/ dostaneme

$$B_o - Q = \lambda\rho D (q_s - q_2) + (4 \varepsilon \sigma T_2^3 + \rho c_p D) (T_w - T_2), \qquad /7/$$

kde B_o je celková bilancia žiarenia vlhkého povrchu (bilancia dlhovlnného žiarenia vypočítaná z teploty vzduchu - T_2), $4 \varepsilon \sigma T_2^3 (T_w - T_2)$ - oprava na rozdiel medzi teplotou vyparujúceho sa povrchu a vzduchu, ε - emisivita (koeficient charakterizujúci vlastnosti vyžarujúceho povrchu), σ - Stefanova-Boltzmannova konštanta.

V modelovej rovnici /7/ sú neznáme 2 veličiny T_w a q_s, na určenie ktorých použijeme Magnusovu rovnicu

$$q_s = 6,1.10^{\frac{7,45T_w}{235+T_w}} \qquad /8/$$

Kritická vlhkosť pôdy závisí od klimatických pomerov uvažovanej lokality a ročného chodu teploty vzduchu. Analýzou zložiek vodnej bilancie 100 cm hrubej povrchovej vrstvy pôdy autori práce (Zubenok, 1976) stanovili nasledovné hodnoty W_o:

a) Ak pre ročné úhrny $\frac{E_0}{P} < 1,3$, potom na jar, pokiaľ priemerná mesačná teplota je menšia ako 10°C, kritická vlhkosť pôdy W_o = 200 mm. V prvom mesiaci s $t \geq 10°C$ W_o = 170 mm a začínajúc druhým mesiacom s $t > 10°C$ W_o = 150 mm. V jeseni pri poklese teploty vzduchu pod 3°C W_o = 170 mm a ďalší mesiac W_o = 200 mm.

b) Ak pre ročné úhrny platí $\frac{E_0}{P} \geq 1,3$, potom pre druhý jarný mesiac s $t > 10°C$ W_o = 120 mm a ďalšie mesiace W_o = 100 mm. Na jeseň pri poklese teploty vzduchu pod 3°C W_o= 120 mm a ďalší mesiac W_o = 170 mm. Ako sme už uviedli, hodnoty W_o, sa menia v závislosti od vegetačných fáz rastlín a klimatických pomerov. V počiatočných fázach vývoja rastlín, kedy rastlinná pokrývka je riedka a koreňový systém nedostatočne rozvinutý a sústredený v najvyššej vrstve pôdy, vysýchanie najvyššieho pôdneho horizontu vedie k intenzívnemu zmenšovaniu evapotranspirácie, bez ohľadu na vlhkostné pomery celej jednometrovej, resp. hrubšej povrchovej vrstvy pôdy. V takomto prípade skutočná evapotranspirácia sa bude rovnať potenciálnej pri vyšších hodnotách vlhkosti pôdy. Podobná situácia nastáva aj v jeseni pri zmenšovaní koreňového systému rastlín. Hodnoty W_o musia byť vyššie ako vo vegetačnom období, kedy rastliny čerpajú vodu z väčších hĺbok.

Priemernú vlhkosť pôdy $\overline{W} = \frac{W_1+W_2}{2}$ určujeme z rovnice vodnej bilancie /2/ metódou postupných priblížení, ak pre odtok aplikujeme vzťahy:

$$O = \frac{\overline{W}}{W_k} P \sqrt{\alpha^2 \left[1 - \left(1 - \frac{E_0}{P}\right)^2\right] + \left(1 - \frac{E_0}{P}\right)^2} \quad \text{pre } P > E_0 \qquad /9/$$

a

$$O = \alpha P \frac{\overline{W}}{W_k} \qquad \text{pre } P < E_o$$

α je koeficient úmernosti, ktorý závisí od intenzity zrážok (α = 0,2 až 0,4), W_k je najväčšia hodnota W_o počas roka (najväčší obsah vody, ktorý sa môže udržať v najvyššom horizonte pôdy bez kontaktu s podzemnou vodou).

Rovnice /9/ boli odvodené na základe týchto predpokladov: ak mesačný úhrn potenciálnej evapotranspirácie je väčší ako mesačný úhrn zrážok, potom koeficient odtoku $\left(\frac{O}{P}\right)$ je úmerný vlhkosti pôdy. Odtok sa rovná nule pri úplne suchej pôde a dosahuje maximum pri $\frac{\overline{W}}{W_k} = 1$. V prípade, že mesačný úhrn potenciálnej evapotranspirácie je menší ako atmosferické zrážky za príslušný mesiac, potom odtok, okrem intenzity zrážok závisí tiež od rozdielu (P - E_o), t.j. v prípade, že $\frac{\overline{W}}{W_k} = 1$, odtok sa bude približovať hodnote (P - E_o) a koeficient odtoku bude konvergovať k $\left(1 - \frac{E_0}{P}\right)$.

Koeficient α sme pre územie Slovenska stanovili na základe nameraných údajov odtoku. Pre ročný úhrn zrážok P ≤ 760 mm, α = 0,2; pre ročný úhrn 760 < P ≤ 960 mm α = 0,3 a pre P > 960 mm α = 0,4.

Pri stanovení W_2 za prvý jarný mesiac s kladnou teplotou k zrážkam tohto mesiaca pripočítame úhrny zrážok za predchádzajúce mesiace so zápornou teplotou znížené o úhrny potenciálnej evapotranspirácie. Správnosť postupu pri určovaní vlhkosti pôdy a evapotranspirácie za jednotlivé mesiace kontrolujeme rovnicou vodnej bilancie za rok (P = E + O).

Popísaný model pre výpočet potenciálnej a skutočnej evapotranspirácie vychádza z údajov o teplote a vlhkosti vzduchu, oblačnosti, resp. o dobe trvania slnečného svitu, o počte dní so snehovou pokrývkou a atmosferických zrážkach, čo sú meteorologické prvky pravidelne merané na meteorologických staniciach.

Vlhkosť pôdy $\overline{W}$ a kritická vlhkosť pôdy (W_o) sú navzájom funkcionálne zviazané, a preto nepresný údaj W_o sa odrazí na hodnote $\overline{W}$. Pomer $\frac{\overline{W}}{W_0}$ sa však pre dostatočne veľký interval hodnôt W_o mení relatívne málo. Rozdiely medzi ročnými

úhrnmi evapotranspirácie stanovenými pre rôzne W_o neprevyšujú 3%, t.j. chybný údaj W_o nevedie k podstatnejším chybám v určovaní evapotranspirácie.

V súvislosti s možnými chybami merania zrážok sme vypočítali priemerné mesačné úhrny evapotranspirácie pre zrážky uvádzané v našich odborných publikáciách a pre úhrny zrážok zväčšené o 5 až 20%. Najväčšie rozdiely medzi vypočítanými ročnými úhrnmi evapotranspirácie pre takto volené úhrny zrážok sme podľa očakávania zistili v našich najteplejších a na zrážky chudobných oblastiach, kde atmosferické zrážky sú limitujúcim činiteľom evapotranspirácie (okolo 8%). Rastom úhrnov zrážok sa uvedené rozdiely zmenšujú a na Štrbskom Plese tvoria menej ako 1%. V horách limitujúcim činiteľom evapotranspirácie sú jej energetické možnosti (Tomlain, 1980).

Atmosferické zrážky zachytené povrchom rastlín sa z väčšej časti priamo vyparujú do ovzdušia. Množstvo zachytených zrážok vegetáciou závisí od intenzity a doby trvania zrážok, rýchlosti vetra, úseku vegetačného obdobia, ako aj hustoty, druhu a veku porastov. Bolo zistené, že podiel zachytených zrážok vegetáciou rastom zrážkových úhrnov sa zmenšuje. Analýza vplyvu zrážok zachytených vegetáciou na úhrny evapotranspirácie ukázala, že rozdiely medzi ročnými úhrnmi evapotranspirácie s uvažovaním efektu priameho výparu zadržaných zrážok z povrchu rastlín s vylúčením ich podielu na zmene obsahu vody v najvyššom pôdnom horizonte a bez tohto efektu sú malé. Výpočet ukázal, že v prípade, ak 1/3 mesačných úhrnov zrážok za vegetačné obdobie (apríl až september) sa vyparí priamo z povrchu rastlín, potom v našich pomerne suchých oblastiach rozdiely medzi takto stanovenými ročnými úhrnmi evapotranspirácie neprekračujú 4% a na severe Slovenska 9%. Ak berieme do úvahy skutočnosť, že zrážky zachytené rastlinami sú v priemere menšie ako nami predpokladaná 1/3 ich mesačných úhrnov, potom nezahrnutie efektu priameho výparu zrážok z povrchu vegetácie nespôsobí väčšiu chybu v stanovení úhrnov evapotranspirácie.

DISKUSIA

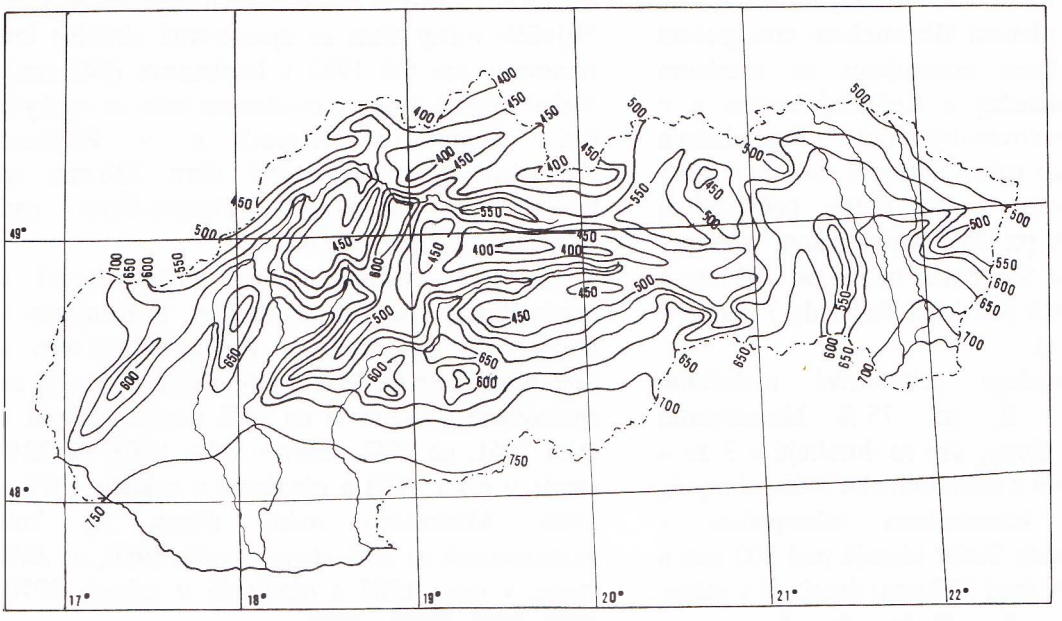
POTENCIÁLNA EVAPOTRANSPIRÁCIA

Zhodnotenie časového a priestorového rozloženia potenciálnej evapotranspirácie na území Slovenska za obdobie 1931 až 1960 a 1951 až 1980 nachádzame v prácach (Tomlain, 1990) a (Tomlain, 1980). Predkladaná štúdia nadväzuje na uvedené práce a prináša podrobné štatistické spracovanie tejto hydrometeorologickej charakteristiky na našom území za obdobie 1961 až 1990 pre 36 meteorologických staníc. Pre každú stanicu bolo vypočítané 10%, 25%, 50%, 75% a 90% klimatické zabezpečenie mesačných a ročných úhrnov potenciálnej evapotranspirácie, priemerná premenlivosť, variačné rozpätie a smerodajná odchýlka. Spracované obdobie v porovnaní s obdobím 1951 až 1980 (tab. 1) sa vyznačovalo väčšími sumami celkovej bilancie žiarenia povrchu takmer na celom našom území, čo je dôsledok celkového rastu doby trvania slnečného svitu, hlavne v desaťročí 1981 až 1990 (Tomlain et al., 1992).

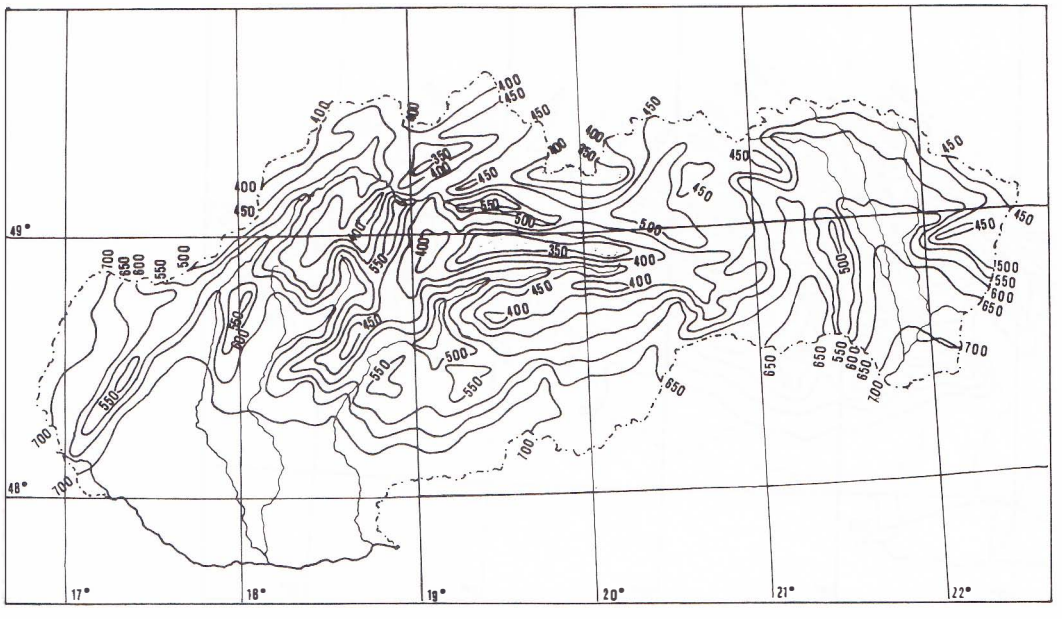
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Hurbanovo	a	-9	3	29	60	88	95	86	67	42	16	-2	-8	467
(115 m n. m.)	b	-8	4	34	65	87	90	87	69	44	18	0	-9	481
Somotor	a	-9	1	31	63	84	89	86	67	44	17	-1	-8	463
(100 m n. m.)	b	-9	1	32	65	89	92	88	69	44	17	-1	-9	478
Liptovský Hrádok	a	-12	-4	20	56	76	83	82	65	42	17	-3	-12	410
(640 m n. m.)	b	-12	-4	21	56	76	82	81	63	40	17	-3	-12	405
Štrbské Pleso	a	-13	-7	5	39	70	75	76	68	42	14	-6	-14	349
(1 360 m n. m.)	b	-13	-7	6	41	72	77	79	68	42	16	-7	-14	360

Tab. 1: Priemerné mesačné a ročné sumy celkovej bilancie žiarenia v kWh.m^{-2} (a:1951 až 1980, b:1961 až 1990)
Tab. 1: Average monthly and annual totals of radiation balance in kWh.m^{-2} (a: 1951-1980; b: 1961-1990)

Celkový prehľad o rozložení ročných úhrnov potenciálnej evapotranspirácie na území Slovenska za obdobie 1961 až 1990 poskytujú 4 obrázky. Obr. 1 znázorňuje priestorové rozloženie priemerných ročných úhrnov E_0. V najteplejších oblastiach Slovenska (Podunajská, Záhorská a Východoslovenská nížina) priemerné ročné úhrny E_0 presahujú 700 mm, v Košickej kotline, na južnom Slovensku a Ponitrí 650 mm, v údoliach východoslovenských riek, vo Zvolenskej kotline a na strednom Považí 600 mm, v Turci a Liptovskej kotline 550 mm. V nadmorských výškach nad 1 000 m ročné úhrny E_0 klesajú pod 450 mm a v najvyšších polohách Tatier pod 350 mm. Vertikálny gradient E_0 v profile Poprad - Štrbské Pleso v priemere za rok dosahuje 14,5 mm na 100 m. Obr. 2 prináša priestorové rozloženie ročných úhrnov potenciálnej evapotranspirácie pri

Obr. 1: Priemerné ročné úhrny potenciálnej evatotranspirácie v mm za obdobie 1961- 1990
Fig. 1: Average annual totals of potential evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

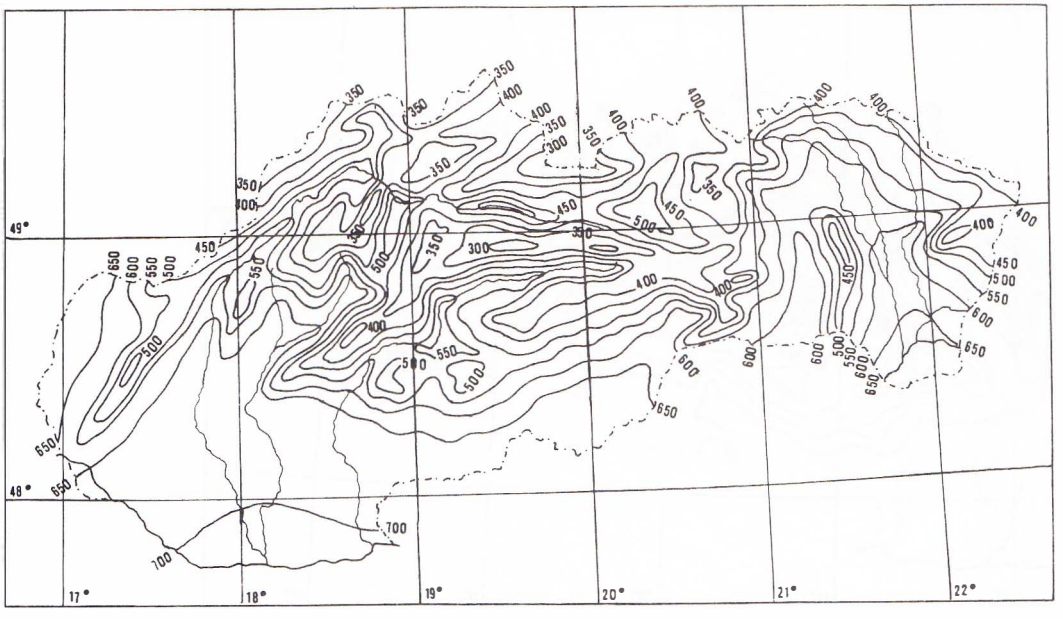

Obr. 2: Ročné úhrny potenciálnej evatotranspirácie pri 25% klimatickom zabezpečení v mm za obdobie 1961-1990
Fig. 2: Annual totals of potential evapotranspiration for 25% of climatic security in mm for a period 1961-1990

25% klimatickom zabezpečení. Údaje na tomto obrázku predstavujú úhrny, ktoré sa vyskytujú s pravdepodobnosťou raz za 4 roky, t.j. charakterizujú roky z energetického hľadiska veľmi priaznivé pre evapotranspiráciu. Ročné úhrny E_0 väčšie ako 750 mm sa vyskytujú raz za 4 roky na celej Podunajskej nížine. Ročné úhrny E_0 pri 25% zabezpečení väčšie ako 700 mm sa vyskytujú na Záhorskej nížine, Ponitrí, celom južnom Slovensku a na Východoslovenskej nížine. Ročné úhrny E_0 pri uvedenom klimatickom zabezpečení väčšie ako 650 mm pozorujeme na strednom Považí, vo Zvolenskej a Košickej kotline a v údoliach východoslovenských riek. V Popradskej a Liptovskej kotline ročné úhrny E_0 raz za 4 roky presahujú 550 mm. Ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie pri 25% klimatickom zabezpečení sa na území Slovenska menia od 400 mm a menej v najvyšších polohách Tatier do 774 mm v Hurbanove (tab. 3).

Obr. 3 znázorňuje priestorové rozloženie ročných úhrnov E_0 pri 75 % klimatickom zabezpečení, t.j. úhrny, aké sa dosahujú v 3 zo 4 rokov. Ako vidíme z tohto obrázku ročné úhrny E_0 pri uvedenom klimatickom zabezpečení v najvyšších polohách Tatier klesajú pod 300 mm a najväčšie hodnoty (nad 700 mm) dosahujú v južnej časti Podunajskej nížiny. Ročné úhrny E_0 v 3 zo 4 rokov na Záhorskej nížine, južnom Slovensku a na Východoslovenskej nížine prekračujú 650 mm, na strednom Považí, strednom Ponitrí, Košickej kotline a v údoliach východoslovenských riek 600 mm, v Turci, Liptove a Popradskej kotline 500 mm. Mesačné a ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie pri 75% klimatickom zabezpečení prináša tab. 4.

Pre posúdenie extrémnych úhrnov potenciálnej evapotranspirácie uvádzame údaje z 5 staníc ležiacich v rôznych nadmorských výškach (tab. 5). Najväčší ročný úhrn za spracované obdobie bol stanovený pre rok 1983 v Hurbanove (842 mm). Veľmi vysoké úhrny v uvedenom roku sa vyskytli tiež v Somotori (818 mm) a v Rožňave (782 mm). Najmenší ročný úhrn 326 mm sa vyskytol na staniciach Trstená-Ústie nad Priehradou a Ždiar - Javorina.

Najväčšie rozdiely medzi maximálnymi a minimálnymi ročnými úhrnmi E_0 pozorujeme v kotlinových polohách: v Rožňave 241 mm a Somotori 221 mm. Maximálne ročné úhrny E_0 za spracované obdobie sa na 47% staníc vyskytli v roku 1961, na 28% staníc v roku 1983, na 22% staníc v roku 1990 a ojedinele v rokoch 1973 a 1986. Minimálne ročné úhrny E_0 boli zaznamenané na 39% staníc v roku 1980, na 36% staníc v roku 1965 a ojedinelé v rokoch 1970, 1978, 1984, 1987 a 1988.

Obr. 3: Ročné úhrny potenciálnej evatotranspirácie pri 75% klimatickom zabezpečení v mm za obdobie 1961-1990
Fig. 3: Annual totals of potential evapotranspiration for 75% of climatic security in mm for a period 1961-1990

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	2	6	28	58	87	100	107	87	55	28	10	2	570
Bol'kovce (o. Lučenec)	2	10	41	72	100	114	127	108	72	37	13	4	700
Bratislava, Koliba	4	12	40	70	100	111	126	108	71	38	13	5	698
Bratislava, letisko	5	14	40	70	100	113	126	104	69	36	14	6	697
Bystrička (o. Martin)	2	8	30	61	88	98	105	90	57	32	10	2	583
Čadca	1	6	24	53	80	88	94	73	47	27	9	1	503
Čaklov	2	7	34	65	94	105	112	95	62	31	10	2	619
Červený Kláštor	1	6	23	53	79	87	89	71	50	28	9	1	497
Hurbanovo	5	15	44	76	109	121	134	113	73	40	15	5	750
Kamenica nad Cirochou	3	10	36	67	95	106	113	97	62	34	13	3	639
Košice, letisko	2	9	37	67	97	109	118	100	67	35	11	2	654
Kuchyňa-Nový Dvor	3	12	38	67	97	108	121	101	68	37	14	4	670
Liptovský Hrádok	1	6	26	56	82	94	101	83	55	32	10	1	547
Michalovce	2	9	35	67	100	111	117	100	66	34	10	2	653
Moldava nad Bodvou	1	8	35	65	94	102	112	94	63	32	8	1	615
Myjava	1	7	34	65	93	104	112	96	62	32	9	2	617
Nitra	4	14	42	73	103	114	129	109	72	39	14	5	718
Oravská lesná	0	2	13	42	72	81	88	75	47	25	5	0	450
Piešťany	4	13	41	72	101	111	122	104	67	38	14	4	691
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	0	4	25	56	82	93	99	80	53	29	8	0	529
Podbanské	0	3	15	41	68	77	85	76	50	27	6	0	448
Poprad	2	6	25	56	82	93	100	85	59	32	10	1	551
Prievidza	3	11	36	65	94	105	115	96	62	36	14	4	641
Ratková	1	5	31	62	90	102	108	91	58	30	9	1	588
Rimavská Sobota	1	9	38	72	102	115	125	106	67	34	10	1	680
Rožňava	1	8	38	68	95	107	115	96	64	35	11	2	640
Sliač	2	8	34	66	92	106	115	96	61	32	11	2	625
Somotor	3	10	40	72	106	118	128	107	70	36	12	3	705
Štrbské Pleso	2	4	12	37	69	79	87	78	51	29	6	1	455
Švedlár	0	5	24	54	81	92	99	83	55	30	7	0	530
Telgárt	0	3	16	48	74	84	93	79	52	28	6	0	483
Trenčianske Biskupice	3	11	36	65	93	104	112	94	61	34	12	3	628
Trstená-Ústie Nad Prieh.	1	3	17	45	66	72	78	65	44	24	6	0	421
Vígľaš-Pstruša	2	9	34	67	92	101	114	96	62	34	12	3	626
Ždiar-Javorina	0	3	13	38	67	75	79	70	47	27	7	0	426
Žihárec	2	12	39	71	103	114	125	104	68	36	11	3	688

Tab. 2: Priemerné mesačné a ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie v mm za obdobie 1961-1990
Tab. 2: Average monthly and annual totals of potential evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	2	10	36	63	93	110	115	94	57	31	12	2	598
Bolkovce (o. Lučenec)	4	16	51	79	108	120	138	114	76	41	17	7	736
Bratislava, Koliba	5	17	50	76	111	118	139	118	78	42	16	7	734
Bratislava, letisko	8	18	49	74	108	119	138	116	74	39	16	8	718
Bystrička (o. Martin)	4	13	38	67	96	108	113	95	63	34	13	2	613
Čadca	2	11	31	57	88	97	102	77	51	28	10	2	523
Čaklov	2	11	40	70	102	115	121	103	68	34	12	3	648
Červený Kláštor	1	7	31	57	85	98	98	75	56	31	13	1	527
Hurbanovo	8	19	52	83	118	127	146	122	78	44	17	7	774
Kamenica nad Cirochou	4	16	42	72	103	117	119	104	67	36	15	5	663
Košice, letisko	2	13	45	73	104	115	126	108	73	38	13	4	692
Kuchyňa-Nový Dvor	6	18	46	74	104	114	133	110	72	40	17	7	692
Liptovský Hrádok	2	6	33	62	90	103	108	87	58	34	12	1	568
Michalovce	2	13	43	73	108	122	128	108	74	38	12	3	684
Moldava nad Bodvou	1	11	43	71	102	110	123	100	67	35	10	1	639
Myjava	2	13	40	72	102	111	122	102	67	37	12	3	646
Nitra	6	18	49	80	111	122	139	119	77	43	17	7	752
Oravská lesná	0	2	22	48	82	90	97	79	52	29	7	0	473
Piešťany	6	18	49	76	110	118	135	112	72	41	16	7	718
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	1	5	32	60	92	105	108	86	58	32	10	0	562
Podbanské	1	4	26	44	76	86	92	81	54	32	8	0	474
Poprad	2	8	33	61	92	99	106	89	63	36	12	2	569
Prievidza	4	16	43	70	100	112	125	102	67	39	16	7	667
Ratková	1	11	38	68	97	108	116	96	62	34	10	1	614
Rimavská Sobota	2	13	48	78	110	126	138	116	74	37	13	2	706
Rožňava	1	14	44	71	103	114	123	105	69	39	12	2	666
Sliač	2	13	41	71	102	114	123	102	64	36	13	4	648
Somotor	4	14	47	79	116	130	140	120	75	39	15	4	736
Štrbské Pleso	2	5	22	42	79	87	96	84	56	37	8	1	481
Švedlár	0	6	32	59	88	100	108	89	59	33	9	0	551
Telgárt	1	4	28	53	80	91	104	85	55	33	8	0	508
Trenčianske Biskupice	4	16	42	72	103	111	123	103	65	36	15	5	652
Trstená-Ústie Nad Prieh.	1	2	25	49	72	80	84	70	51	29	8	0	447
Vígľaš-Pstruša	2	14	43	72	99	108	124	101	68	36	15	5	659
Ždiar-Javorina	1	4	22	44	75	84	85	74	53	31	10	0	463
Žihárec	4	16	48	77	111	118	134	113	73	39	13	5	720

Tab. 3: Mesačné a ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie v mm pri 25 % klimatickom zabezpečení za obdobie 1961-1990
Tab. 3: Monthly and annual totals of potential evapotranspiration for 25 % of climatic security in mm for a period 1961-1990

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	0	2	18	53	80	90	98	80	51	26	9	0	549
Boľkovce (o. Lučenec)	0	5	30	67	94	109	116	101	68	35	12	2	672
Bratislava, Koliba	1	6	30	63	90	102	117	96	65	34	10	2	673
Bratislava, letisko	1	6	32	65	91	106	117	94	63	33	12	4	670
Bystrička (o. Martin)	0	2	25	56	80	88	98	84	54	29	8	0	555
Čadca	0	1	17	48	70	80	85	66	43	24	8	0	480
Čaklov	0	2	26	59	85	94	100	87	53	28	8	0	576
Červený Kláštor	0	1	11	48	71	77	82	64	44	25	5	0	462
Hurbanovo	1	9	33	69	97	113	124	102	66	36	13	4	717
Kamenica nad Cirochou	1	5	30	62	86	97	102	90	56	32	10	1	618
Košice, letisko	0	6	30	62	87	100	106	91	60	32	10	1	628
Kuchyňa-Nový Dvor	0	6	30	60	87	100	111	91	62	34	10	1	639
Liptovský Hrádok	0	2	12	50	72	86	94	78	49	28	8	0	523
Michalovce	0	5	28	60	92	102	102	90	57	29	8	1	612
Moldava nad Bodvou	0	4	27	61	86	94	102	88	58	28	7	0	598
Myjava	0	2	26	59	82	98	104	89	54	26	8	0	588
Nitra	2	9	33	67	95	106	118	97	66	35	12	3	690
Oravská lesná	0	0	5	35	64	72	82	68	42	22	2	0	421
Piešťany	1	8	34	66	90	105	111	94	62	35	12	2	669
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	0	0	11	50	71	80	90	74	48	26	5	0	494
Podbanské	0	1	5	37	58	70	78	68	43	23	2	0	429
Poprad	1	2	12	51	73	86	92	78	55	29	7	0	534
Prievidza	0	6	30	61	84	96	106	88	56	34	12	1	614
Ratková	0	1	24	57	82	94	101	84	53	28	7	0	566
Rimavská Sobota	0	5	28	67	93	103	115	97	60	32	8	0	653
Rožňava	0	4	30	62	87	97	103	85	58	31	9	0	613
Sliač	0	4	26	61	82	99	106	87	54	31	8	0	598
Somotor	1	5	31	65	97	109	117	96	62	34	10	1	672
Štrbské Pleso	0	1	5	32	58	68	78	72	44	24	2	0	431
Švedlár	0	1	12	50	73	82	90	75	51	27	5	0	514
Telgárt	0	1	7	40	64	73	82	72	46	25	4	0	466
Trenčianske Biskupice	1	5	30	60	85	99	103	86	56	31	10	1	586
Trstená-Ústie Nad Prieh.	0	0	4	39	58	63	73	57	38	18	4	0	396
Vígľaš-Pstruša	0	4	28	63	86	94	104	88	56	31	10	0	591
Ždiar-Javorina	0	0	6	32	58	66	71	64	42	22	4	0	386
Žihárec	0	5	30	65	94	108	115	95	64	34	8	1	656

Tab. 4: Mesačné a ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie v mm pri 75 % klimatickom zabezpečení za obdobie 1961-1990
Tab. 4: Monthly and annual totals of potential evapotranspiration for 75 % of climatic security in mm for a period 1961-1990

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Rok výskytu
Hurbanovo (115 m n. m.)														
Priemer	5	15	44	76	109	121	134	113	73	40	15	5	750	
Maximum	15	28	62	87	133	140	167	146	93	45	21	10	842	(1983)
Horný decil	12	23	56	85	128	133	154	134	86	45	20	8	799	
Horný kvartil	8	19	52	83	118	127	146	122	78	44	17	7	744	
Medián	4	18	46	76	110	121	132	113	74	41	15	5	753	
Dolný kvartil	1	9	33	69	97	113	124	102	66	36	13	4	717	
Dolný decil	0	5	30	62	91	111	113	96	65	32	10	1	688	
Minimum	0	0	24	61	88	103	104	91	56	28	9	0	667	(1980)
Variač. rozpätie	15	28	38	26	45	37	63	55	37	17	12	10	175	
Somotor (100 m n. m.)														
Priemer	3	10	40	72	106	118	128	107	70	36	12	3	704	
Maximum	12	19	62	91	130	150	155	134	92	50	22	10	818	(1983)
Horný decil	7	16	52	82	123	139	148	125	84	44	18	7	797	
Horný kvartil	4	14	47	79	116	130	140	120	75	39	15	4	736	
Medián	2	11	40	74	107	116	129	106	71	36	12	2	704	
Dolný kvartil	1	5	31	65	97	109	117	96	62	34	10	1	672	
Dolný decil	0	2	24	60	84	98	105	88	56	28	6	0	605	
Minimum	0	0	20	58	74	87	94	82	51	18	5	0	597	(1970)
Variač. rozpätie	12	19	42	33	56	63	61	52	41	32	17	10	221	
Liptovský Hrádok (648 m n. m.)														
Priemer	1	6	26	56	82	94	101	83	55	32	10	1	547	
Maximum	7	19	46	71	103	113	130	97	72	39	17	7	627	(1983)
Horný decil	4	18	41	65	96	110	120	97	65	39	15	4	584	
Horný kvartil	2	6	33	62	90	103	108	87	58	34	12	1	568	
Medián	1	4	30	57	84	94	100	83	56	32	10	0	554	
Dolný kvartil	0	2	12	50	72	86	94	78	49	28	8	0	523	
Dolný decil	0	1	9	48	70	77	82	74	48	26	2	0	499	
Minimum	0	0	7	44	67	74	78	69	40	13	2	0	479	(1980)
Variač. rozpätie	7	19	39	27	36	39	52	28	32	26	15	7	148	
Telgárt (901 m n. m.)														
Priemer	1	3	16	48	74	84	93	79	52	28	6	0	484	
Maximum	4	18	36	69	95	111	117	108	77	39	12	4	580	(1990)
Horný decil	2	9	35	58	91	98	111	91	61	38	12	2	537	
Horný kvartil	1	4	28	53	80	91	104	85	55	33	8	0	508	
Medián	0	2	10	50	75	86	94	79	52	28	7	0	486	
Dolný kvartil	0	1	7	40	64	73	82	72	46	25	4	0	466	
Dolný decil	0	0	4	34	61	69	74	68	43	21	1	0	428	
Minimum	0	0	0	34	54	67	64	64	38	12	0	0	390	(1980)
Variač. rozpätie	4	18	36	35	41	44	53	44	39	27	12	4	190	
Štrbské Pleso (1 360 m n. m.)														
Priemer	2	4	12	37	69	79	87	78	51	29	6	1	455	
Maximum	6	20	35	61	87	104	110	101	72	44	20	15	523	(1990)
Horný decil	5	6	32	52	84	96	107	90	64	41	17	4	504	
Horný kvartil	2	5	22	42	79	87	96	84	56	37	8	1	481	
Medián	1	2	6	37	70	79	88	76	52	28	4	1	458	
Dolný kvartil	0	1	5	32	58	68	78	72	44	24	2	0	431	
Dolný decil	0	1	4	27	54	62	68	66	40	18	0	0	408	
Minimum	0	0	0	11	52	58	58	60	38	1	0	0	369	(1980)
Variač. rozpätie	6	20	35	50	35	46	52	41	34	43	20	15	154	

Tab. 5: Základné štatistické charakteristiky potenciálnej evapotranspirácie v mm za obdobie 1961-1990
Tab. 5: Basic statistical characteristics of potential evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

V priebehu roka najväčšie výkyvy v mesačných úhrnoch potenciálnej evapotranspirácie pripadajú na letné mesiace. Najväčšie mesačné hodnoty variačného rozpätia boli zaznamenané v Bratislave na Kolibe v júli (74 mm), v Bratislave na letisku v auguste (65 mm), v Nitre a Rožňave v júli (65 mm).

Striedanie výskytu rokov s extrémnymi úhrnmi E_0 svedčí o veľkej priestorovej premenlivosti poľa bilancie krátkovlnného žiarenia a ďalších meteorologických prvkov vplývajúcich na túto dôležitú hydrometeorologickú charakteristiku na území Slovenska.

SKUTOČNÁ EVAPOTRANSPIRÁCIA

Proces výparu z povrchu pôdy a rastlín okrem energetických činiteľov silne závisí od vlhkostných pomerov najvyššej vrstvy pôdy. V horách pozorujeme dostatok zrážok počas celého roka, a preto evapotranspirácia je tu limitovaná predovšetkým celkovou bilanciou žiarenia a rovná sa alebo len nepatrne líši od potenciálnej evapotranspirácie. Pomer $\frac{E}{E_0}$ tu za rok predstavuje 93%. Zmenšovaním nadmorských výšok pribúda teploty vzduchu a celkovej radiačnej bilancie. Pri dostatku vlhkosti pôdy sa úhrny evapotranspirácie zväčšujú. Maximálne ročné úhrny (nad 450 mm) evapotranspirácia v priemere dosahuje v predho- riach, kde tvoria 60 až 70% ročných úhrnov zrážok. Najväčšie rozdiely medzi potenciálnou a skutočnou evapotranspiráciou pozorujeme v Podunajskej nížine, kde ročné úhrny E tvoria okolo 57% ročných úhrnov E_0.

Z tab. 6 vidíme, že obdobie 1961 až 1990 bolo v celej južnej polovici Slovenska na zrážky chudobnejšie v porovnaní s obdobím 1951 až 1980. Na severnom Slovensku rozdiely v priemerných ročných úhrnoch zrážok medzi uvedenými obdobiami sú menšie alebo stretávame sa tu aj s opačnou tendenciou, t.j. úhrny zrážok za obdobie 1961 až 1990 sú väčšie ako v predchádzajúcom období.

Celkový prehľad o rozložení ročných úhrnov evapotranspirácie na území Slovenska poskytujú obr. 4 až obr. 7. V priemere najmenšie ročné úhrny evapotranspirácie (pod 300 mm) pozorujeme v najvyšších polohách Vysokých a Nízkych Tatier (obr. 4). Na Podunajskej a Východoslovenskej nížine ročné úhrny E dosahujú 420 až 450 mm. V našich najteplejších oblastiach je evapotranspirácia limitovaná zásobami vody v pôde. Rastom zrážkových úhrnov pri dostatočných energetických možnostiach evapotranspirácia s nadmorskou výškou vzrastá po určitú hranicu a potom, v dôsledku nedostatku energie (zväčšovanie oblačnosti, počtu dní so snehovou pokrývkou, relatívnej vlhkosti vzduchu a poklesu teploty vzduchu a pôdy), evapotranspirácia sa s výškou zmenšuje.

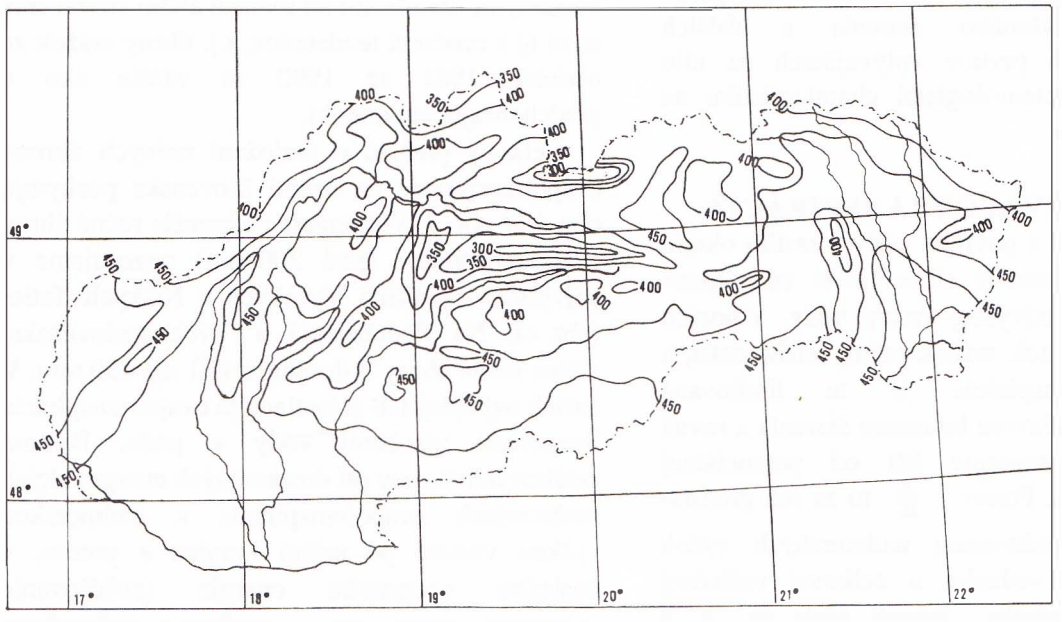
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Hurbanovo	a	33	34	29	41	52	69	61	52	41	38	54	42	546
(115 m n. m.)	b	34	34	27	39	56	61	51	58	39	32	54	40	523
Somotor	a	31	31	28	38	55	82	69	69	40	39	47	42	572
(100 m n. m.)	b	31	28	34	42	59	74	64	66	43	36	44	38	559
Liptovský Hrádok	a	33	30	32	45	65	97	91	71	57	53	50	44	668
(640 m n. m.)	b	36	31	32	45	76	90	79	73	60	52	56	48	678
Telgárt	a	36	41	42	62	101	131	109	93	58	64	67	46	850
(901 m n. m.)	b	34	40	43	64	113	122	91	88	62	62	68	43	829
Štrbské Pleso	a	63	60	60	67	91	122	129	95	71	61	71	73	962
(1 360 m n. m.)	b	61	57	58	69	100	112	117	97	75	61	75	77	958

Tab. 6:Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (a:1951 až 1980, b:1961 až 1990
Tab. 6:Average monthly and annual totals of precipitation (a: 1951-1980; b: 1961-1990)

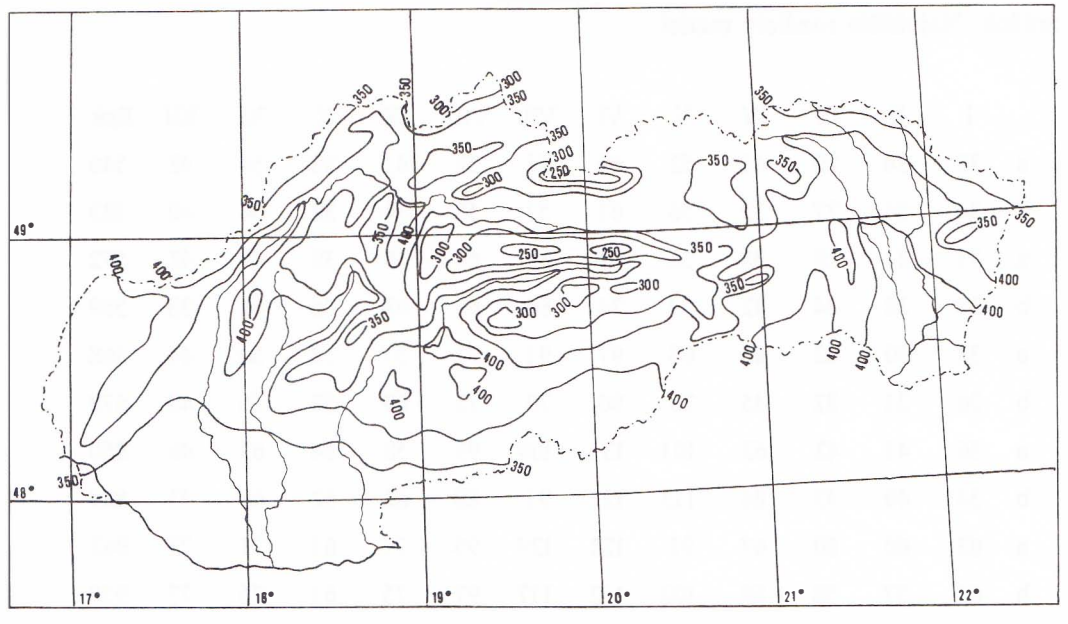
Rozloženie úhrnov evapotranspirácie za vegetačné obdobie prináša obr. 5. Má podobný charakter ako obr. 4. Maximálne úhrny E (nad 400 mm) pozorujeme v predhoriach. Na Podunajskej nížine priemerné úhrny evapotranspirácie klesajú pod 350 mm a v najvyšších polohách Tatier pod 250 mm.

V priemere za rok evapotranspirácia na Podunajskej nížine presahuje 80 % a v najvyšších polohách Vysokých a Nízkych Tatier je menšia ako 30 % ročných úhrnov zrážok.

V ročnom chode najväčšie mesačné úhrny evapotranspirácie na Podunajskej nížine pripadajú na máj, na severe Slovenska na júl a na ostatnom území na jún.

Obr. 4: Priemerné ročné úhrny evapotranspirácie v mm za obdobie 1961-1990
Fig. 4: Average annual totals of evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

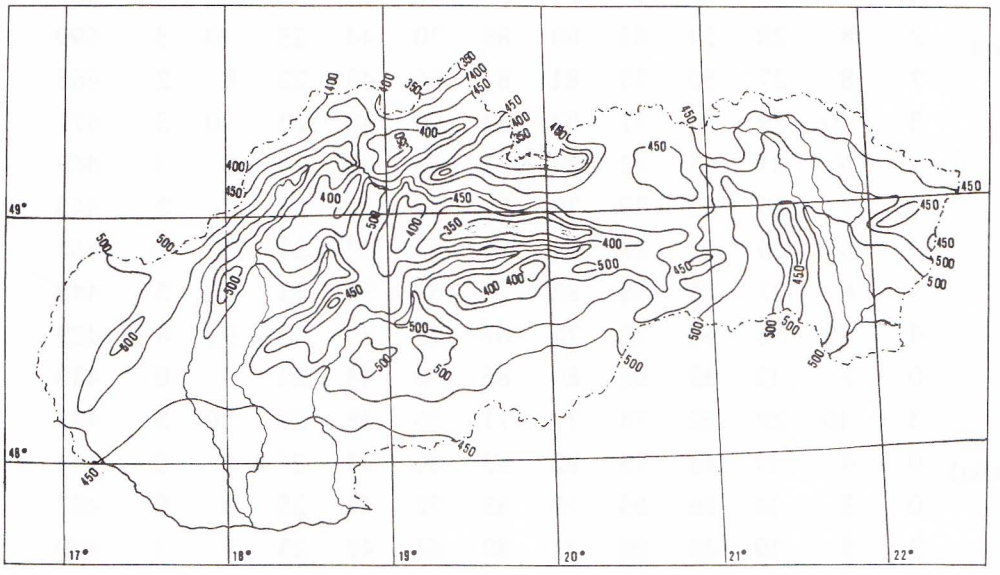

Obr. 5: Priemerné ročné úhrny evapotranspirácie v mm za vegetačné obdobie (IV-IX) 1961-1990
Fig. 5: Average annual totals of evapotranspiration for the vegetative period (April-Sepremb) in mm (1961-1990)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	2	5	22	47	78	88	87	67	43	23	8	2	472
Bolkovce (o. Lučenec)	2	8	29	55	78	86	78	52	34	19	9	3	453
Bratislava, Koliba	3	10	31	57	79	78	73	55	39	23	9	4	461
Bratislava, letisko	4	10	30	54	74	74	66	49	35	20	9	4	429
Bystrička (o. Martin)	2	6	25	52	79	86	84	67	44	25	9	1	480
Čadca	1	5	21	47	77	85	87	65	43	25	8	1	465
Čaklov	2	6	25	50	76	80	79	64	41	21	8	2	454
Červený Kláštor	1	5	20	44	73	83	82	64	45	25	8	1	451
Hurbanovo	4	11	31	54	74	74	64	47	33	19	9	4	424
Kamenica nad Cirochou	2	8	28	54	81	88	86	70	44	25	10	3	499
Košice, letisko	2	8	27	50	75	81	81	66	43	22	8	2	465
Kuchyňa-Nový Dvor	3	10	29	53	77	82	81	60	40	23	10	3	471
Liptovský Hrádok	1	5	21	45	72	84	82	62	42	24	8	1	447
Michalovce	1	7	26	52	79	78	73	60	39	21	7	2	445
Moldava nad Bodvou	1	6	26	51	77	81	81	63	42	21	7	1	457
Myjava	1	6	27	53	78	82	76	57	38	21	7	2	448
Nitra	4	10	30	54	72	74	67	49	35	21	9	4	429
Oravská lesná	0	2	12	39	69	80	85	70	44	24	5	0	430
Piešťany	3	10	29	52	73	77	71	55	38	22	10	3	443
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	0	4	19	43	73	82	83	66	44	24	6	0	444
Podbanské	0	3	14	36	65	76	83	72	47	25	6	0	427
Poprad	2	5	19	40	68	81	80	61	42	23	7	1	429
Prievidza	2	9	28	52	75	80	76	58	39	24	10	3	456
Ratková	1	4	25	52	79	88	82	62	39	21	7	1	461
Rimavská Sobota	1	7	27	55	79	83	76	54	34	18	7	1	442
Rožňava	1	7	28	53	80	89	83	62	42	22	8	1	476
Sliač	2	7	27	54	76	85	80	59	39	22	9	2	462
Somotor	2	8	28	54	79	79	71	53	37	19	8	3	441
Štrbské Pleso	2	4	11	33	64	75	84	73	46	26	6	1	425
Švedlár	0	4	20	44	75	86	86	68	45	24	6	0	458
Telgárt	0	3	14	40	70	82	88	70	44	24	5	0	440
Trenčianske Biskupice	2	9	27	51	72	78	74	56	37	21	9	3	439
Trstená-Ústie Nad Prieh.	1	3	15	39	64	71	76	62	43	23	6	0	403
Vígľaš-Pstruša	2	7	25	50	73	80	78	56	36	21	9	2	439
Ždiar-Javorina	0	3	13	35	63	74	79	70	47	26	7	0	417
Žihárec	2	9	29	54	74	73	66	50	35	20	7	2	421

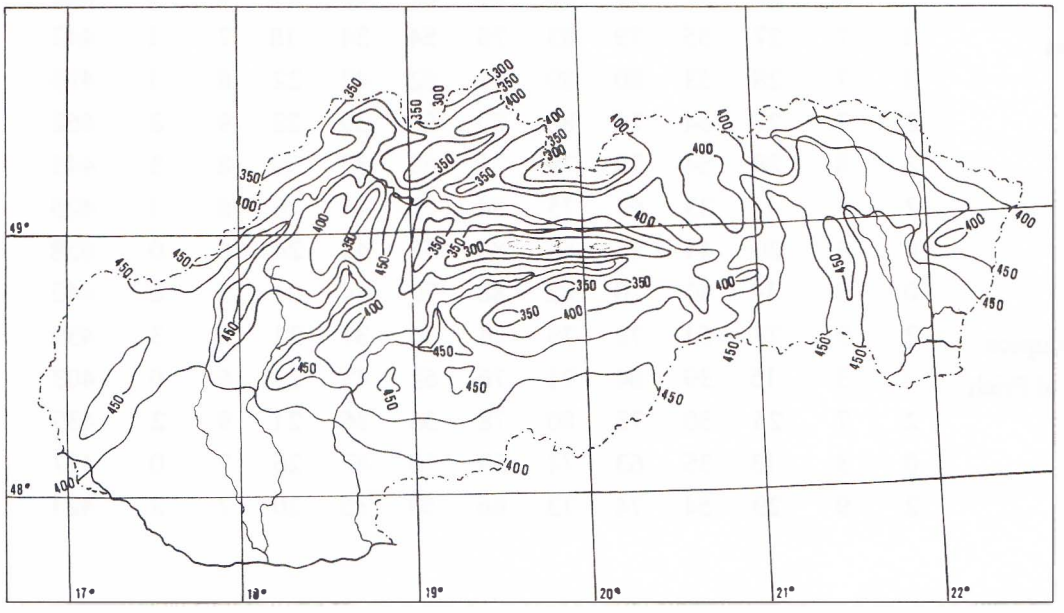
Tab. 7: Priemerné mesačné a ročné úhrny evapotranspirácie v mm za obdobie 1961-1990
Tab. 7: Average monthly and annual totals of evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

Obr. 6 znázorňuje priestorové rozloženie ročných úhrnov evapotranspirácie pri 25 % klimatickom zabezpečení. Ročné úhrny E, vyskytujúce sa raz za 4 roky, sa na území Slovenska menia od 350 mm a menej v najvyšších polohách Vysokých a Nízkych Tatier do 529 mm v Kamenici nad Cirochou (tab. 8). Najväčšie úhrny E, prevyšujúce 500 mm pozorujeme v predhoriach. Na Podunajskej nížine klesajú pod 450 mm a na Východoslovenskej nížine a Košickej kotline pod 500 mm.

Obr. 7 prináša rozloženie ročných úhrnov evapotranspirácie pri 75% klimatickom zabezpečení, t.j. úhrny aké sa dosahujú v 3 zo 4 rokov. Ako vidíme z tohto obrázku a tiež tab. 9 ročné úhrny E pri tomto klimatickom zabezpečení sa na území Slovenska menia od 300 mm a menej v našich najvyšších polohách do 479 mm v Kamenici nad Cirochou. Na Podunajskej nížine klesajú pod 400 mm. Na Záhorskej nížine, strednom Považí a Ponitrí, na južnom Slovensku, v Košickej a Zvolenskej kotline a na Východoslovenskej nížine ročné úhrny E v 3 zo 4 rokov klesajú pod 450 mm.

Obr. 6: Ročné úhrny evapotranspirácie pri 25% klimatickom zabezpečení v mm za obdobie 1961-1990
Fig. 6: Annual totals of evapotranspiration for 25% of climatic security in mm for period 1961-1990

Obr. 7: Ročné úhrny evapotranspirácie pri 75% klimatickom zabezpečení v mm za obdobie 1961-1990
Fig. 7: Annual totals of evapotranspiration for 75% of climatic security in mm for period 1961-1990

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	2	9	29	50	88	96	96	75	46	25	10	2	498
Bol'kovce (o. Lučenec)	4	12	35	61	87	95	86	59	40	23	11	5	479
Bratislava, Koliba	5	13	37	64	85	88	88	67	45	26	11	6	491
Bratislava, letisko	5	15	35	61	80	86	80	58	43	23	11	6	462
Bystrička (o. Martin)	4	11	34	56	86	95	93	76	52	29	12	2	502
Čadca	2	10	27	52	86	92	92	70	46	26	10	2	480
Čaklov	2	9	30	54	83	89	90	79	47	24	9	2	480
Červený Kláštor	1	7	28	48	82	92	87	68	51	27	11	1	472
Hurbanovo	6	14	36	62	84	86	75	55	44	24	10	4	452
Kamenica nad Cirochou	4	11	34	59	90	94	95	81	50	30	14	5	529
Košice, letisko	2	10	32	56	83	90	93	80	51	26	10	4	495
Kuchyňa-Nový Dvor	5	13	36	58	82	88	91	67	45	26	12	5	487
Liptovský Hrádok	2	6	28	50	81	90	90	69	47	28	10	1	476
Michalovce	2	10	32	58	91	88	86	71	46	25	9	2	468
Moldava nad Bodvou	1	9	31	55	87	88	93	76	48	24	8	1	497
Myjava	2	11	33	59	84	90	85	69	46	23	9	2	486
Nitra	5	13	35	60	81	82	80	62	43	24	11	5	454
Oravská lesná	0	2	21	44	80	89	94	75	50	26	7	0	458
Piešťany	5	12	34	59	79	85	82	66	47	27	12	4	478
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	1	5	25	49	81	95	89	73	50	25	8	0	461
Podbanské	1	4	24	39	74	83	91	79	51	30	7	0	442
Poprad	2	7	24	46	77	87	86	70	47	27	9	2	456
Prievidza	4	12	33	58	81	87	84	67	44	28	11	5	485
Ratková	1	8	31	55	88	97	96	71	45	24	8	1	482
Rimavská Sobota	2	10	34	64	87	94	91	66	40	21	9	2	472
Rožňava	1	10	34	60	89	98	95	74	48	25	10	2	504
Sliač	2	11	34	58	82	94	88	70	45	26	11	4	490
Somotor	4	11	36	62	93	90	87	68	46	24	10	4	483
Štrbské Pleso	2	5	20	38	72	86	92	82	52	31	8	1	442
Švedlár	0	6	25	49	84	94	94	76	48	26	8	0	478
Telgárt	1	4	23	44	79	87	96	75	49	26	7	0	464
Trenčianske Biskupice	4	13	32	56	76	84	84	66	45	25	12	4	478
Trstená-Ústie Nad Prieh.	1	2	23	43	71	79	82	69	47	28	8	0	430
Vígľaš-Pstruša	2	11	31	56	81	88	86	63	41	26	11	4	468
Ždiar-Javorina	1	4	22	40	72	84	85	73	53	30	10	0	451
Žihárec	3	12	36	60	83	85	76	60	43	24	10	3	434

Tab. 8: Mesačné a ročné úhrny evapotranspirácie v mm pri 25 % klimatickom zabezpečení za obdobie 1961-1990
Tab. 8: Monthly and annual totals of evapotranspiration for 25 % of climatic security in mm for a period 1961-1990

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Bardejov	0	2	14	42	71	80	77	59	39	20	7	0	448
Boľkovce (o. Lučenec)	0	5	22	46	69	76	69	43	26	14	6	2	411
Bratislava, Koliba	1	6	24	52	70	68	59	43	34	19	7	2	429
Bratislava, letisko	1	6	23	48	68	64	54	41	28	16	7	2	406
Bystrička (o. Martin)	0	2	20	45	72	78	75	62	38	21	6	0	455
Čadca	0	1	16	42	67	78	79	59	38	22	7	0	450
Čaklov	0	2	20	46	70	72	65	56	34	17	5	0	428
Červený Kláštor	0	1	11	40	66	71	76	57	40	22	5	0	429
Hurbanovo	1	7	25	46	64	62	51	38	25	13	6	2	382
Kamenica nad Cirochou	1	5	24	48	74	81	77	62	39	22	7	1	479
Košice, letisko	0	6	22	44	69	71	72	58	36	20	6	1	427
Kuchyňa-Nový Dvor	0	6	22	45	72	72	69	50	34	20	7	1	436
Liptovský Hrádok	0	2	12	40	64	77	73	56	37	20	6	0	418
Michalovce	0	5	21	47	71	72	59	48	33	17	5	1	409
Moldava nad Bodvou	0	4	21	46	68	75	65	53	35	19	5	0	411
Myjava	0	2	21	48	71	75	68	46	28	18	6	0	418
Nitra	2	7	24	47	65	61	51	36	30	17	6	2	395
Oravská lesná	0	0	5	32	59	70	78	65	38	22	2	0	403
Piešťany	1	7	23	44	69	65	60	45	33	18	7	2	417
Plaveč (o. Stará Ľubovňa)	0	0	11	38	66	73	77	61	40	22	5	0	422
Podbanské	0	1	5	32	56	70	78	66	42	22	2	0	410
Poprad	1	2	12	34	59	75	72	52	37	20	5	0	392
Prievidza	0	6	22	46	70	71	66	49	34	19	7	1	429
Ratková	0	1	21	46	71	78	70	53	32	18	5	0	430
Rimavská Sobota	0	5	20	50	70	71	60	41	28	15	5	0	402
Rožňava	0	4	23	45	70	81	73	56	33	20	6	0	450
Sliač	0	4	22	50	71	74	68	46	35	19	7	0	443
Somotor	1	5	22	45	66	70	58	38	26	14	5	1	408
Štrbské Pleso	0	1	5	28	57	65	76	66	41	21	2	0	405
Švedlár	0	1	12	38	66	80	78	58	41	22	4	0	434
Telgárt	0	1	7	34	59	73	78	64	41	22	4	0	420
Trenčianske Biskupice	1	5	23	44	67	71	65	47	27	18	6	1	404
Trstená-Ústie Nad Prieh.	0	0	4	33	54	61	68	57	38	18	4	0	382
Vígľaš-Pstruša	0	4	19	44	66	72	70	48	31	16	6	0	413
Ždiar-Javorina	0	0	6	30	55	64	71	64	42	22	4	0	378
Žihárec	0	5	24	49	66	60	58	40	28	15	5	1	398

Tab. 9: Mesačné a ročné úhrny evapotranspirácie v mm pri 75 % klimatickom zabezpečení za obdobie 1961-1990
Tab. 9: Monthly and annual totals of evapotranspiration for 75 % of climatic security in mm for a period 1961-1990

Pre posúdenie extrémnych úhrnov evapotranspirácie v tab. 10 uvádzame údaje 5 staníc ležiacich v rôznych nadmorských výškach. Ročné úhrny evapotranspirácie za spracované obdobie sa menili od 299 mm v Žihárci v roku 1962 (ročný úhrn zrážok 464 mm a E_o = 689 mm) do 589 mm v Rožňave v r. 1975 (ročný úhrn zrážok 826 mm, ročný úhrn E_o = 612 mm). Variačné rozpätie v ročných úhrnoch E dosiahlo na Podunajskej nížine okolo 260 mm, na Východoslovenskej nížine okolo 230 mm a na úpätí Vysokých Tatier 100 až 120 mm. Najväčšie ročné úhrny evapotranspirácie sa na 47% staníc vyskytli v r. 1975, na 25% staníc v roku 1966 a ojedinele v rokoch 1961, 1965, 1967, 1980, 1981 a 1984. Výskyt minimálnych ročných úhrnov za spracované obdobie je oveľa pestrejší. Na 17% staníc sa vyskytli v roku 1962, na 14% staníc v r. 1964, 1973 a 1980 a ojedinele v rokoch 1987, 1990, 1978, 1983, 1974, 1970, 1969 a 1986.

Počas roka najväčšie výkyvy v mesačných úhrnoch evapotranspirácie pripadajú najčastejšie na letné mesiace, na severnom Slovensku a v kotlinových polohách na máj a na Štrbskom Plese na apríl. Najväčšie mesačné hodnoty variačného rozpätia pozorujeme v júli v Somotore 87 mm, v Žihárci 82 mm, v Bratislave na letisku, Michalovciach a Nitre 71 mm. Najväčšie rozdiely medzi maximálnymi a minimálnymi mesačnými úhrnmi evapotranspirácie v Hurbanove sa vyskytli v auguste (76 mm). Rastom nadmorskej výšky sa mesačné hodnoty variačného rozpätia zmenšujú.

Pestrosť výskytu rokov s extrémnymi úhrnmi E na území Slovenska svedčí o veľkej priestorovej premenlivosti poľa potenciálnej evapotranspirácie a atmosferických zrážok.

ZÁVER

Priestorové a časové rozloženie potenciálnej a skutočnej evapotranspirácie na území Slovenska, ako sme už uviedli, bolo už čiastočne spracované vo viacerých publikáciách za rôzne obdobia. Podrobnejšie štatistické spracovanie týchto dôležitých hydrometeorologických charakteristík za medzinárodne doporučené klimatické obdobie 1961 až 1990 a mapky rozloženia priemerných ročných úhrnov E_o a E, ako aj pri klimatickom zabezpečení 25 % a 75 % lepšie vystihujú ich premenlivosť na našom území. Umožňujú zistiť pomery, aké sú na Slovensku v rokoch priaznivých, priemerných a nepriaznivých pre evapotranspiráciu. Publikované údaje majú široké uplatnenie tak v samotnej meteorológii a klimatológii, ako aj pri riešení celého radu praktických otázok v hydrológii, poľnohospodárstve, energetike, v lesnom a vodnom hospodárstve a pod.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Rok výskytu
Hurbanovo (115 m n. m.)														
Priemer	4	11	31	54	74	74	64	47	33	19	9	4	424	
Maximum	9	18	47	73	95	110	106	89	56	32	21	8	579	(1965)
Horný decil	8	17	42	68	90	93	88	69	48	30	13	5	482	
Horný kvartil	6	14	36	62	84	86	75	55	44	24	10	4	452	
Medián	4	10	30	54	72	74	64	46	34	18	8	4	420	
Dolný kvartil	1	7	25	46	64	62	51	38	25	13	6	2	382	
Dolný decil	0	5	21	40	59	50	41	26	15	10	4	1	365	
Minimum	0	0	18	37	51	45	38	13	13	9	3	0	314	(1990)
Variač. rozpätie	9	18	29	36	44	65	68	76	43	23	18	8	265	
Somotor (100 m n. m.)														
Priemer	2	8	28	54	79	79	71	53	37	19	8	3	441	
Maximum	8	14	45	70	116	99	109	93	60	29	15	6	549	(1980)
Horný decil	6	13	39	68	102	95	101	76	57	28	13	5	506	
Horný kvartil	4	11	36	62	93	90	87	68	46	24	10	4	483	
Medián	2	8	27	56	78	81	67	54	38	20	7	2	442	
Dolný kvartil	1	5	22	45	66	70	58	38	26	14	5	1	408	
Dolný decil	0	2	14	41	58	60	45	29	20	9	3	0	372	
Minimum	0	0	13	25	37	49	22	19	11	6	2	0	321	(1964)
Variač. rozpätie	8	14	32	45	79	50	87	74	49	23	13	6	228	
Liptovský Hrádok (648 m n. m.)														
Priemer	1	5	21	45	72	84	82	62	42	24	8	1	447	
Maximum	6	13	32	53	94	99	107	80	60	37	16	6	496	(1975)
Horný decil	4	12	31	52	86	98	98	78	52	31	14	3	492	
Horný kvartil	2	6	28	50	81	90	90	69	47	28	10	1	476	
Medián	1	4	24	47	74	85	82	62	41	26	8	0	450	
Dolný kvartil	0	2	12	40	64	77	73	56	37	20	6	0	418	
Dolný decil	0	1	9	35	60	67	65	49	32	18	2	0	407	
Minimum	0	0	7	33	46	64	60	37	29	13	2	0	386	(1983)
Variač. rozpätie	6	13	25	20	48	35	47	43	31	24	14	6	110	
Telgárt (901 m n. m.)														
Priemer	1	3	14	40	70	82	88	70	44	24	5	0	441	
Maximum	4	12	30	56	92	104	108	84	55	34	11	4	497	(1968)
Horný decil	2	9	27	49	84	95	105	83	51	28	10	2	473	
Horný kvartil	1	4	23	44	79	87	96	75	49	26	7	0	464	
Medián	0	2	10	42	71	83	91	69	44	24	6	0	441	
Dolný kvartil	0	1	7	34	59	73	78	64	41	22	4	0	420	
Dolný decil	0	0	4	30	50	67	68	55	37	19	1	0	405	
Minimum	0	0	0	27	47	66	62	53	31	12	0	0	366	(1980)
Variač. rozpätie	4	12	30	29	45	38	46	31	24	22	11	4	131	
Štrbské Pleso (1 360 m n. m.)														
Priemer	2	4	11	33	64	75	84	73	46	26	6	1	425	
Maximum	6	16	31	56	87	92	102	88	58	44	19	12	465	(1961)
Horný decil	5	6	26	46	76	90	99	85	54	37	14	4	458	
Horný kvartil	2	5	20	38	72	86	92	82	52	31	8	1	442	
Medián	1	2	6	32	64	77	85	73	46	28	4	1	431	
Dolný kvartil	0	1	5	28	57	65	76	66	41	21	2	0	405	
Dolný decil	0	1	4	23	51	58	68	60	38	18	0	0	384	
Minimum	0	0	0	11	48	53	58	52	31	1	0	0	346	(1980)
Variač. rozpätie	6	16	31	45	39	39	44	36	27	43	19	12	119	

Tab. 10: Základné štatistické charakteristiky evapotranspirácie v mm za obdobie 1961-1990

Tab. 10: Basic statistical characteristics of evapotranspiration in mm for a period 1961-1990

LITERATÚRA

Budyko, M.I. 1974: Klimat i žizň., Gidrometeoizdat, Leningrad.
Tomlain, J. 1980: Priestorové a časové rozloženie potenciálneho výparu na území ČSSR. Geografický časopis, ročník 32, N° 1, str. 3-27.
Tomlain, J. 1980: Výpar z povrchu pôdy a jeho rozloženie na území ČSSR. Vodohospodársky časopis, roč. 28, N° 2, str. 170-205.
Tomlain, J. 1990: Rozloženie potenciálnej evapotranspirácie na území Slovenska za obdobie 1951-1980. Meteorologické zprávy, roč. 43, N° 6, str. 161-166.
Tomlain, J. 1985: Mapové spracovanie evapotranspirácie na území SSR za obdobie 1951-1980. Meteorologické zprávy, roč. 38, N° 5, str. 140-145.
Tomlain, J. 1991: Modelovanie evapotranspirácie z rôznych povrchov na území Slovenska. Hydrogeológia výskum a prax, Bratislava, str. 118-134.
Zubenok, L.I. 1976: Isparenije na kontinentoch. Gidrometeoizdat, Leningrad.
Tomlain, J. a Hrvoľ, J. 1992: Distribution of total radiation balance of active surface on the territory of Slovakia during the period 1951-1980. Acta Meteorologica U.C. Vol. XXI, Bratislava, pp. 17-32.

DISTRIBUTION OF EVAPOTRANSPIRATION ON THE TERRITORY OF SLOVAKIA FOR THE PERIOD 1961-1990

RESUME

The study brings a cartographical and tabular working up of evapotranspiration on the territory of Slovak Republic. The average monthly totals of evapotranspiration were determined by a complex method based on the mutual solution of both the energy and water balance equations. On the territory of Slovakia the annual totals of potential evapotranspiration alter from 750 mm in the southern part of the Danube Lowland (Hurbanovo) to 300 mm and less in the highest mountain positions. In average the sums of potential evapotranspiration in the High Tatras Mts. decrease by 14,5 mm per 100 m per year. In the mountain areas of Slovakia, where excess moisture is observed during the year, the actual evapotranspiration shows only small differences from the potential evapotranspiration (less than 4%) and is about 25-30% of the annual totals of precipitation. In relatively dry areas (South Slovakia) more than 80% of annual precipitation evaporates. With the increase of precipitation, evapotranspiration totals grow according to the altitude until a definite boundary. Then, as a result of the net radiation decrease (the growth of cloudiness, relative humidity of the air, number of days with snow cover, the decrease of the air and soil surface temperature), the evapotranspiration decreases with height. Optimal conditions for the actual evapotranspiration are observed in submountain valleys. On the southern slopes of the High Tatras Mts. the vertical gradient of the annual evapotranspiration changes its sign approximately at the altitude of 900 m above see level.